

PWEYANO SAAKOHINIHI POWATASANO

Maninyushikyari, Kerahaa pweya maanuri Kihya. Nikiriyatu tyakaari sokwa keraraki pweyaraka Kihya. Kamarunurakahuwah. Tamonu tyakaari sekeaha pweyaraka Kihya, Kamarunuuhu Saninyuuhwea. Naakwateh, keraraki pweya hiityana Kamarunuuri Kuno sekeaha pweya maanu Kamarunu Kihyahuwah.

Kuno Kamarunuuri naakwa kuno sekeaha pweya masuunuhwa Kuwarikyaakwahi namiryoonura, tunana haanyuukwea, tukuru haatyanuukwanyo. Kuno sekeaha pweyari sokwa rehetekyaari nohori Kamarunu. Mahaari tari nohori Kyohonu Kihya poonihyonu naakunuukwa.

Kuno sekeaha pweyahinihinyoni, nikiriyatu nohorihinihinyoori mwenohwa seruraka Kihya. Nohoriiri tari tama na kuwarikyahaaha hiityanu panirikyaa. Naakwateh, tamonu huukea, kuno pweyanoori na mwenohwa sekeree: —Pa kamarunuukwa kya neteyare. Kyokwa naa na sekese «kwa kamaru kya sekeya. Kwa nikitoyena saako natasokorikyano. Neeruku, huwanaako, shakahiky, taarukunyo».

Mwenohwaari neteyaree na kamaru hiyarosano. Nohori kamarunuukwa tyukishiiri. Tii kinyaari saako mwerohorikyaa. Kamarunu haara nikikyaari mwenohwa, na nekesotareeri: —éKasaa kya netetaanihya? Mwenohwaari na kamaru sekesano sekeree nohori kamarunu. Kamarunuuri saaha hwaarii. Naa sekeree mwenohwaari: —éTee saako supweyarikyowa saahaaranyuweah? Shaaki saako.

Mwenohwaari pootya nuhwarikyaa. Kamarunuuri mwenohwa sekeree: —iHwaa! Kya sakwaraatya mashinikihiyate, niya kya naakusee hwaaryohonu. Mwenohwaari ritya kahishii, hwaaryohonu naakuseeri. Mwenohwaari namihyanakunuurikyaa. Nata hwaaryohonaa namihya nyatehotarikyaaari. Hiyakaritih, nohwaari sowahahau hamohorikyaa na hwaashikyaka tahinyokoma. Mwenohwaari pwetunu nohori panishano sowahahauhanaa hamohoree na hwaashikyaka tahinyokoma.

Nohori pwekasakari hwaaryohonu, mwenohwaari na hwaashikya pihyorikyaa. Kamarunuuri na sekeree: —iNyaa! Kya neteyarowa kya kamaruukwa. Tuma hiyanihuwari, kyaa saako nikityosaanutaniya. ¿Kyaatee kwa tohirii? iKya neteyarowahah!

Mwenohwaari taraaherikyaa, na naka rashuuhurikyaaari. Kamarunuuri na sekerowakuwah: —Kya neteyarowahah ¿Mahatee kya tohinyu? Mwenohwaari sokwa hakarya kanuhiyaree, na nihinyara nikishiikyaaakwaraari. Sokwa nakuhiihi tyukimyaari. Nukwako neteyarowari.

Na kamaruukwa tyukishuweari. Na kamaru nikishakari na mwenohwa, na nekesotareeri: —*Teete saakoni? Mwenohwaari hiyakari powataree na kamaru taa nohori kamarunu sekeree nohwahani. Mwenohwaari na kamaru sekeree: —Maha hwaanyu, nowasereeniha. Nokwahi kya masere. Na kamaruuri nokwahi kerahakohwata maseree. Mwenohwaari na hwaashikyahinya na hwaashikya teetetaree. Sowahauri na hwashikyahinya totemaa.*

Nohwahaari saninyuuhya nekokwaakwa na pakuree. Hahaa: —Kya pityoreniyohwa. Pokwa na hiryohorenihya. Saakoniyoowaari pityosaaree. Hiryohosaareeri.

iHwa kunohwanaa! Saakoori kunikihi kanihyasaakyaari kuno pohoriiri maha tari na taahetetunu kihya nohori kamarunu. Naakwateh, nohori kamarunuuri nohoriikwea netekyaari. Mwenohwa seruraka sekeseeri: —éKasaa nya tohetaanihya? Nyaari kwa rehetekyaa saaha kwa masuusakari nyahaniya.

Mwenohwa serurakaari na ryukwearee: —Kanaa kya tarinityare, kanaa tama kiyahaakuhwa. Kya sakwaraatya kanaa sekeyaa kararaatya mashinikihyohwata. Kyarihya kutara, tama nya poonihyoreheaaha. Saa nyahaniyatehea hwaashikyaraka. Kuno sahara kararaatya kutara, pweya pahenu nera kuwatarikyanoni. Maha kanaakwa mosenu. Kya kyaarowa. Kamarunuuri kanuhiyarowa. Kyarihyani, tamahaaha nya poonihyore. ¿Nyaateeri hiyaniya, saa nyahaniyaha numatukwaraka poonihyonura?

Kuno kutaraari kararaatya kyaa na miyani. Pweya pahenuni, kyara na kuwatanura. Maha sokwa kanaa taahetenu. Kya kyaarowa. Kamarunuuri, taraatya kanuhiyarowa, kyakuwari.

HWAKERUHINIHI POWATASANO

Taryukweakaanu pweya kishakari, kasapweeri pweyakwara pweyanoshihya. Hiyakaritih, hwakeruuri niyakookwara pweyanoshikyaari Niyakoo manahokyaariiri.

Niyakoori pweyarakaanu kikyaaari na ke na nukwa shuryukwea. Kamiyohwaari kumanatumakaakyaari. Na nukwaari na sekehea: —Sanaa, ɛkyaamariki kamirihya?

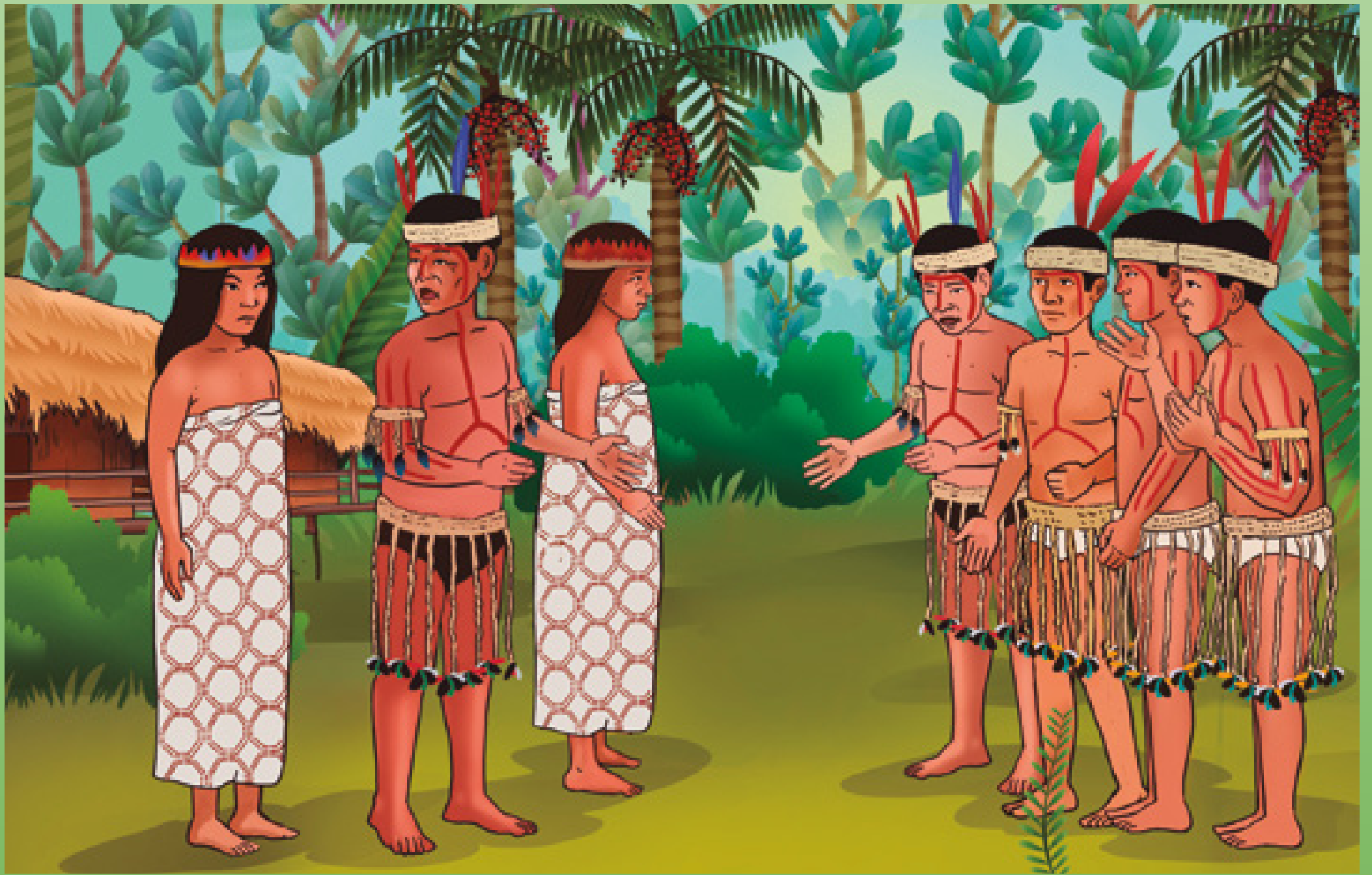

Niyakoori na nukwa ryukweaha: —éKwa nukwanaa Kyaateeri kwa taaheya kya shuryukwea kwa kishakari? Haniyari kya naakuhutakyaa mashaka hanuni, korinyu, mowaka takiryoonunyo. éMahateeri kya maninyukweanu naa kwa miinyutih?

Narata mashikyori ruuretaha saahaari. Mahaari nohori na paninyu kihya. Kunoori na ke na nukwa takaatihya.

Nohoriiri maha na niishinyu kihya, kuno neyatuuri hwakeruukwara kwara narata mashikyori ruuretaha. Sokwa manahereeri. Niyakoori sesekee. Masekeeri, na kityaari kahityakomaa.

Na ke na nukwata, nohoriiri hiyanirikyaa kyaa hiyasowa kiya tamonu mashahata naasukwa.

Niyakoori kerahaa mashikyori nanuwaraka kihya. Tamonu huukea, na nukwata moshiirikyaari. Konatu na mishinihyonu nuwahi, na nukwa sekeheaari: —Kwa nukwanaa, kya mashakahinihi shuuriiryah.

Na nukwaari na sekeree: —*Ʒ*Kanara mashaka kya patakyaa kwarimyaahaarani? Na nukwa ryukweahaari:
—Kwarimya kwa ratusokorikyano kwa nukwanaa.

Na nukwaari neyanusekehea: —Sanaa, kyarimyatukya shanakure. Kanara na patakyaa mashakahanohoni. Na nanuuri kwarimya netekyaari, nokwahi kuteseeri.

Na rinyatu nikirii niyanoori. Na patako nyasee kwarimyaari. Kwari nakaakora pataaree tumokoori. Manatana hinyaako tyukimyaari. Tii na tohishii pokoohiyanoori.

Kuno manatanaakwa kihyaari neyaka hwakeru. Hiyakari niishishaareeri na manahaari maha pweyano manaha na kinyu kirikyaa.

Na rasakari, nikiriyatu semana huurekereeri. Tamonu huukea mweya tyukityarowari.

Na nukwa haara na nikikyaari, neyatu sekereeri: —Sanaunaa, mihi mweya kwa nikityore, pareerah. Na nanuwari naa huukwa na maseheahuwah, saaha nokwa hamweheaari. Naa sekeheaari: —Na ke nokwa hwaakya. Maha mweya kwa patenura tamasaka.

Tamonu huukea, na nanuwari na shanakuree. Mweya nukwa sumatusakari, hwakeruuri mweya haakehotaha nipikyahinya. Naa haakehohwaari: —Tirimya, tirimya, tirimya.

Mweyari maahi kihya. Hwakeru pityuryaka. Saa na nakahaari pweyano kihya na numweenyo. Hiyokwaraari hwakeru kihya.

Na nukwaari nekowa sekeree: —Nya rimyatu nya shanakure. Kasaara mweya na nikityonu paniyakiyahonohoni. Mashikyoriiri kwarimya netekwatukyaari, na rimyatukwa na shanakunura.

Na rimyatukwa tyukishakari, mweyataha na toke hokwatasee na nanuwa nikyaraari. Mweya kahitirii na tokehinyaari. Ritya mowaka taroosee na kakohiiri, mweyakwara.

Na nanuwari ritya netekwatukkee mweya panuukwa huukwa. Na nukwaari ritya haakee mweyakwa. Ritya na tahinyokomahi mweya harataseeri. Na nanuuri na rimyatukwa kyaree. Na pohotereeri. Mweya haariiri. Saaha na rimyatukwa maraka haatyareeri.

Ministerio de Educación

Ministerio de Educación

Dirección General de Educación Básica Alternativa, Intercultural Bilingüe
y de Servicios Educativos en el Ámbito rural

Dirección de Educación Intercultural Bilingüe

Tarjetas con relatos-Arabela

©Ministerio de Educación

Av. De la Arqueología cuadra 2, San Borja

Lima, Perú

Teléfono: 615-5800

www.gob.pe/minedu

Primera edición digital, 2021

Elaboración de contenido

Edgar Pastor Rosero

Revisión lingüística

Silvia Patricia Sinchitullo Rosales

Asesoría y revisión técnica

(Digeibira-DEIB)

Betty Túnjar Pinedo

Diseño y diagramación

Noelia Escalante Farfán

Cuidado de edición

Maria Teresa Lavado Y Fernandez

Ilustraciones

Karin Juliet Vargas Flores

Hecho el Depósito Legal en la Biblioteca
Nacional del Perú N° 2021-00649.

Todos los derechos reservados.

Prohibida la reproducción de este
libro por cualquier medio, total o
parcialmente, sin permiso expreso de
los editores.

Impreso en el Perú/*Printed in Peru*